

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819203250
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819203250.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci spôsobilosti na právne úkony osoby G. v konaní zastúpený procesným opatrovníkom E., ktorá je v konaní zastúpená S. o návrhu G., za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry P., na odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry G. proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 7. februára 2020, č.k. 8Ps/5/2019-74, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd uznesením zo dňa 7. februára 2020, č.k. 8Ps/5/2019-74 konanie zastavil. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 29 ods. 1, 2, 3 a § 52 CMP. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal obmedzenia spôsobilosti na právne úkon posudzovaného. Dňa 05.02.2020 vzal navrhovateľ návrh v celom rozsahu späť. Uviedol, že okresná prokuratúra, ako aj procesný opatrovník boli o späťvzati informovaní a zastavenie konania nenamietali. S poukazom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia konanie zastavil.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry G.. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že návrh bol podaný na základe lekárskej správy z 29.07.2019 k duševnému ochoreniu posudzovaného. Okresná prokuratúra G. vstúpila do konania dňa 03.09.2019. Vo veci bol vypracovaný znalecký posudok č. XX/XXXX znalcom C.. C. C., ktorý bol doručený súdu dňa 11.11.2019. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 17.01.2020, na ktorom vypočul navrhovateľa, kolízneho opatrovníka a znalca. Navrhovateľ zotrval na podanom návrhu a znalec zotrval na záveroch znaleckého posudku č. XX/XXXX. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vyplýva, že posudzovaný G. G., nar. XX.XX.XXXX, trpí duševnou poruchou - paranoidnou schizofréniou s defektom osobnosti, ktorá porucha je trvalého charakteru a v súčasnosti nevyliciteľná. Znalec popísal aj prejavy uvedenej duševnej poruchy u posudzovaného, pričom tieto zahŕňajú aj zníženú osobnostnú integrovanosť, emočné sploštenie, celkové otupenie, nereálne plánovanie a i neúčelné mýšľanie finančných prostriedkov. Rozumové funkcie sú chorobným procesom poškodené, oslabená je schopnosť posúdiť realitu a prispôbiť sa v kontextoch. Vôľovo-konatívne funkcie sú chorobne narušené, v konaní je konfliktogénnosť, nevypočítateľnosť a trestná činnosť. Znalec konštatuje, že náhľad na psychickú chorobnosť u posudzovaného absentuje, liečbe sa podrobuje len formálne, sám nie je schopný rozpoznať zhoršenie psychického stavu a vyhľadať odbornú pomoc, je prítomná aj dissimulácia (zastieranie) príznakov ochorenia. Užívanie liečby je čiastočne zachované len vďaka dohľadu, pričom ochota užívať psychofarmakologickú liečbu je znížená a je prítomná aj tendencia manipulovať s liečbou. Znalec zistil, že došlo u posudzovaného v mesiacoch september - október 2019 k vzplanutiu základného ochorenia pri absencii farmakoterapie s následkom protiprávneho konania s väzobným stíhaním. Na základe zistení znalec navrhuje u posudzovaného obmedzenie jeho

spôsobilosti na právne úkony v ním uvedenom rozsahu, a to vrátane obmedzenia v rozhodovaní o svojej psychiatrickej zdravotnej starostlivosti a nakladaní s akoukoľvek finančnou hotovosťou. Navrhovateľ dňa 05.02.2020 vzal svoj návrh na začatie konania späť. Späťvzatie návrhu navrhovateľom bolo vykonané navrhovateľom do zápisnice Okresného súdu Prievidza dňa 05.02.2020, o čom sa prokurátor dozvedel až pri nahliadnutí do súdneho spisu dňa 20.02.2020. Zápisnica obsahujúca späťvzatie, späťvzatie návrhu navrhovateľa nebolo Okresnej prokuratúre doručené, a preto sa k nemu prokurátor ani nemohol vyjadriť a uviesť svoj nesúhlas so zastavením konania spolu s primeraným odôvodnením. Ďalej dôvodil, že so zastavením konania nesúhlasí. Mal za to, že nezákonnosť napadnutého rozhodnutia je zrejmä z posúdenia záverov a zistení v znaleckom posudku č. XX/XXXX o duševnom stave posudzovaného. Sám znalec konštatuje, že posudzovaný má nekritický pohľad na svoju duševnú poruchu a má tendenciu vynechávať liečbu. Neužívanie liečby posudzovaným potvrdil aj navrhovateľ vo výpovedi na pojednávaní dňa 17.01.2020, rovnako tak bolo preukázané aj nehospodárnej nakladanie s peniazmi posudzovaným. Zastavením konania napadnutým uznesením by bola súdom odopretá ochrana majetkovým právam posudzovaného, o ktorom súd prvej inštancie má vedomosť, že v dôsledku duševnej poruchy nevie hospodárne nakladať s finančnou hotovosťou. Sám znalec navrhuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného v oblastiach, kde by svojimi rozhodnutiami mohol ohroziť svoj zdravotný stav, majetkové, finančné a právne istoty. Zastavením konania napadnutým uznesením by mohla byť posudzovanému spôsobená majetková a morálna ujma. Poukázal aj na konanie Okresného riaditeľstva policajného zboru v G. sp. zn. V.: M.-XXX/PD-PD-XXXX, v ktorom bol posudzovaný trestne stíhaný ako obvinený z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1, písm. b/ Trestného zákona, spáchaného v septembri 2019. Trestné stíhanie G. G. bolo uznesením prokurátora sp. zn. 1Pv 448/19/3307-32 z 05.11.2019 podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku zastavené z dôvodu jeho nepríčetnosti. Aj v trestnom konaní bol posudzovaný duševný stav G. G., nar. XX.XX.XXXX, so záverom, že u neho došlo k výraznému zhoršeniu zdravotného stavu ohľadne duševnej choroby pri absencii psychofarmakoterapie. V takom stave sa aj dopustil stíhanej trestnej činnosti. Zo správy C.. K. Y. z 30.07.2019 vyplýva, že G. G., nar. XX.XX.XXXX, prestal spolupracovať a dodržiavať nariadenú ochrannú ambulantnú psychiatrickú liečbu a jeho duševný stav sa podstatne zhoršuje. Preto navrhla zmenu ambulantnej liečby na ústavnú. Je tak nepochybné, že posudzovaný ma nekritický náhľad na svoje duševné ochorenie a na jeho liečbu. Posudzovaný svoju psychiatrickú liečbu odmieta, pričom v dôsledku neliečenia jeho duševnej choroby sa dopustil aj činu inak trestného. Zároveň v dôsledku duševnej choroby svojimi úkonmi posudzovaný poškodzuje svoje majetkové práva. Nebezpečenstvo konania posudzovaného hrozí jednak jeho osobným a majetkovým práva a tiež aj záujmom spoločnosti na ochrane pred páchatelmi trestnej činnosti (resp. činov inak trestných). V podanom odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, f/ a h/CSP.

3. Vyjadrenia k podanému odvolaniu podané neboli.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 29 ods. 1 CMP navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

6. Podľa § 29 ods. 3 CMP, súd konanie nezastaví, ak niektorý z účastníkov so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí.

7. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ust. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. O procesnú vadu v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. V zmysle civilného mimosporového poriadku a Civilného sporového poriadku účastníci konania majú v konaní právo na to, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá (§ 30 CMP), právo oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a vyjadriť k nim svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon (§ 167 CSP), právo zaujať stanovisko k späťvzatiu návrhu (§ 29 ods. 3 CMP), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 33 ods. 1 CMP), právo na doručenie predvolania na pojednávanie tak, aby mal účastník dostatok času na prípravu, spravidla najmenej 5 dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 33 ods. 2 CMP), právo zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 CSP), právo na to, aby bol účastníkom rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 223 CSP), právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP).

10. Odvolací súd konštatuje, že porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníkov konania, ktoré im poskytujú procesno-právne predpisy.

11. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že dňa 05.02.2020 navrhovateľ zobral svoj návrh späť, a to do zápisnice spísanej Okresným súdom Prievidza (č.l. 70 spisu). Súd prvej inštancie následne (podľa úpravy na č.l. 71) zrušil nariadený termín pojednávania: „telefonicky z dôvodov, že N vzal návrh späť.“ Späťvzatie návrhu na začatie konania účastníkom nedoručoval na vyjadrenie, ale vo veci rozhodol napadnutým uznesením o zastavení konania. Zohľadňujúc vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie svojím procesným postupom znemožnil uplatniť prokurátorovi okresnej prokuratúry jeho právo vyplývajúce z ust. § 29 ods. 3 CMP, keď mu nedoručil späťvzatie návrhu navrhovateľa a nevyzval ho na vyjadrenie, či súhlasí so späťvzatím návrhu. V danom konaní prokurátor vystupuje ako právo-ochranný subjekt, ktorý má osobitné procesné postavenie subjektu sui generis. V konaní je oprávnený na všetky procesné úkony, ktoré mu vyplývajú z jeho procesnej legitímácie.

12. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

13. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní vyzvať účastníkov konania na vyjadrenie sa k späťvzatiu návrhu na začatie konania, ich stanoviská posúdiť a vo veci opätovne rozhodnúť a odôvodniť rozhodnutie tak, aby zodpovedalo § 220 ods. 2 CSP.

14. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že konanie o spôsobilosti na právne úkony (§ 231 a nasl. CMP) možno začať aj bez návrhu (ex offa) a v takomto konaní môže byť dispozičné oprávnenie navrhovateľa (späťvzatie návrhu) obmedzené v súlade s princípmi Civilného mimosporového poriadku a to najmä čl. 1 a čl. 4 a 5 CMP. Obmedzenie tohto dispozičného úkonu je tak odôvodnene dané ochranou verejného záujmu, ak konanie možno začať aj bez návrhu, alebo nesúhlasom niektorého z účastníkov konania z vážnych dôvodov. Vôľa navrhovateľa smerujúca k späťvzatiu návrhu na začatie konania tak za určitých okolností nemusí byť relevantná. Napriek dispozičnému úkonu navrhovateľa súd nemusí konanie zastaviť, a to pokiaľ usúdi, že je vhodné, najmä s ohľadom na ochranu verejného záujmu v konaní ďalej pokračovať, alebo ak je daný kvalifikovaný nesúhlas niektorého z účastníkov konania. Aj v prípade, ak niektorý z účastníkov konania z vážnych dôvodov nesúhlasí so späťvzatím, je potrebné posúdiť tieto dôvody, nakoľko vážne dôvody musia vyplývať len zo skutkových okolností prípadu, ale aj z dôvodov ekonomických, morálnych, etických alebo iných. Či v danom prípade ide o vážne dôvody alebo nie, posúdi až súd pri rozhodovaní o späťvzatiu návrhu po vyjadrení sa účastníkov konania podľa okolností konkrétneho prípadu. Súd je povinný zohľadniť nielen skutkové a právne špecifiká vrátane povahy uplatneného nároku, ale aj možné dôsledky zastavenia konania na hmotnoprávny vzťah medzi účastníkmi konania a na mieru a závažnosť ohrozenia práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

15. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Lehoty ustanovené zákonom na vykonanie procesného úkonu stranami v konaní v čase od 27.marca 2020 do 30. apríla 2020 neplynú (§ 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).